Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

…Історію потурбуйтесь, будьте ласкаві,
ви писать…
Тільки по-нашому –
щоби тямили
безглузді кацапи.
Тарас ШЕВЧЕНКО,
листи

№ 13 (376)
29 березня 2012 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

СЕСІЇ РАД

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ

Минулої п'ятниці почала свою роботу 13-та сесія обласної ради шостого демократичного скликання. Розглянули цілу низку питань, що стосуються різних сфер життя краю.

Зокрема, депутат обласної ради голова облдержадміністрації Михайло Вишиванюк доповів про підсумки виконання програми соціально-економічного та культурного розвитку області за 2011 рік за пріоритетними напрямами Стратегії економічного та соціального розвитку територій області до 2015 року та про програму соціально-економічного і культурного розвитку області на 2012 рік та основні напрями розвитку на 2013 і 2014 роки. Розглянули також питання: про хід виконання рішень обласної ради про депутатські запити; про звернення обласної ради; Програму приватизації об'єктів на 2012–2013 роки; про затвердження звіту про виконання обласного бюджету за 2011 рік; про внесення змін до обласного бюджету на 2012 рік; про затвердження регіональної цільової програми «Спортивний майданчик» на 2012–2016 роки; про затвердження Регіональної програми будівництва, реконструкції та модернізації об'єктів інфраструктури Івано-Франківської області до 2015 року та інші. З обговорених питань ухвалили відповідні рішення. Робота сесії буде продовжена.

Сесія ухвалила ряд звернень щодо захисту національних інтересів.

ЗВЕРНЕННЯ

ЗАМАХ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Президентові України В. Януковичу
Верховній Раді України

Ми, депутати Івано-Франківської обласної ради, заявляємо рішучий протест проти намагання запровадити в Україні другу державну мову та ухвалити закон про державність російської мови. Такий намір напередодні візиту до Москви оприлюднив для російських засобів масової інформації Президент України Віктор Янукович.

Наділені довірою громади Прикарпаття, заявляємо: ми ніколи не змиримось із ганебною капітуляцією перед Москвою, якій нинішня влада за «харківськими угодами» здала під військові бази кримські території, а тепер замахнулася на найважливіші здобутки нації – державність української мови та суверенність конституційних засад.

Вражає цинічний намір уже найближчим часом довершити русифікацію України. Дії табачників та колєснікових були підготовчим етапом, наслідком яких має стати впровадження російської мови в усіх сферах життя. Вкотре обговорюється питання вступу до Євразійського економічного співтовариства з наднаціональними органами, які позбавляють Україну права незалежного вирішення багатьох питань.

Така позиція є неприпустимою, оскільки Росія аж ніяк не дотримується паритетності у відносинах з Україною, проти якої ведеться інформаційна війна, здійснюються політичний та економічний тиск, постійний енергетичний шантаж.

Вважаємо, що Президент України та Уряд держави під час офіційних зустрічей повинні домагатися захисту українців у Росії, порушувати питання, щоб автохтонні та діаспорні українці мали українські школи, українську пресу, радіо і телебачення, культуру і літературу. На порядок денний так само гостро варто вносити питання другої державної української мови в Росії, як це стосовно російської мови в Україні лобіюють Москва і ті сили, які сподіваються, що роздмухування шовіністичних антиукраїнських настроїв знову забезпечить їм місце у Верховній Раді.

Навіть для тих, хто ще сумнівався у намірах чинної влади, зрозуміло, що йдеться про виконання московських наказів задля підтримки на наступних виборах, виграти які самостійно Партія реґіонів неспроможна. Адже ні передвиборчий підкуп у вигляді повернення вкладів у колишньому Ощадбанку СРСР, ані так звані соціальні ініціативи не врятують «реґоналів» від краху. Саме тому чинна влада готова віддати Москві усе, на що та накине оком. Без російської підтримки керувати державою нинішні правителі не в змозі.

В умовах, які складаються, попереджуємо всіх, хто хоче принизити український народ, повернути історію назад і знову зашморгнути ярмо на шиях українців: терпіння народу не вічне!

Заявляємо про готовність усіма засобами захистити національні цінності незалежної Української держави. Закликаємо всіх виборців не втрачати пильності та не піддаватися на облудні спроби новітніх яничар позбавити нас національної гідності.

За нами – правда! Перед нами – перемога!

Слава Україні!

Ухвалили на 13-й сесії
Івано-Франківської обласної ради
шостого демократичного скликання
23 березня 2012 року

УКРАЇНСЬКІ СВЯТИНІ – УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ

Президентові України В. Януковичу
Голові Верховної Ради України В. Литвину
Прем'єр-міністрові України М. Азарову

Законопроект «Про внесення змін деяких законів України (щодо здачі об'єктів культурної спадщини релігійним організаціям)», поданий депутатами від Партії реґіонів, Блоку Литвина, Комуністичної партії, групи «Реформи заради майбутнього» до Верховної Ради України, вкрай неґативно оцінюється у церковних і громадських колах області. Приміром, у ньому пропонується вилучити Богоявленський собор, Києво-Печерську та Почаївську лаври з переліку пам'яток культурної спадщини України, внаслідок чого Кабінет Міністрів України неодмінно передасть зазначені пам'ятки Українській Православній Церкві Московського патріархату.

Передача святинь нашого народу у власність УПЦ МП як складової частини Російської Православної Церкви означатиме те, що вони фактично стануть власністю Церкви іноземної держави. Сьогодні можливість відправляти свої релігійні обряди у вказаних українських святинях мають виключно парафіяни УПЦ МП. У подальшому це може призвести до того, що ці святині будуть належати навіть не Церкві Кіріла Гундяєва, а Російській Федерації.

Перелічені осередки християнства на українських землях, продовжуючи перебувати під окупацією емісарів «русского міра», цілеспрямовано перетворюються в осередок антиукраїнства, міжконфесійної неприязні, розбрату і протистояння в Україні.

Вважаємо, що законопроект є прямим зазіханням на духовні святині української нації, продовженням тотального наступу на українське православ'я та намаганням русифікації українського народу з допомогою Московської Церкви.

Такі жести нівелюють ідею створення єдиної помісної української Церкви, яка б об'єднала суспільство.

Наша позиція однозначна – українські святині повинні належати українському народові!

З огляду на зазначене, ми, депутати Івано-Франківської обласної ради, вимагаємо терміново вжити рішучих заходів щодо недопущення прийняття вищезгаданого законопроекту.

Ухвалили на 13-й сесії
Івано-Франківської обласної ради
шостого демократичного скликання
23 березня 2012 року

ВІЗИТИ

МИКОЛА ТОМЕНКО ПРЕЗЕНТУВАВ ПРОЕКТИ

У Івано-Франківську з робочою поїздкою перебував заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко.

Микола Томенко спільно з народним депутатом Дмитром Шлемком презентував проект «Українська книжка для дітей Івано-Франківська», під час якого передав у 30 дошкільних закладів міста набір книг видавництва «Веселка». Серед видань – дитячі твори Івана Франка, Лесі Українки, Григора Тютюнника, книги з українськими народними казками, колядками і щедрівками та багато інших. Варто нагадати, що такий проект уже був успішно реалізований на Хмельниччині та Черкащині.

Окрім того, в обласній науковій бібліотеці Микола Томенко мав зустріч із викладачами Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника та бібліотекарями міста, яким презентував просвітницькі проекти фонду «Рідна країна», зокрема, виданий за його сприяння «Альбом» малюнків Тараса Шевченка, зроблених митцем під час його подорожі Україною у 1845 році.

Н. К.

ВШАНУВАЛИ

НАМ ТАК БРАКУЄ ЧОРНОВОЛА

ПРИКАРПАТТЯ ВШАНУВАЛО ПАМ'ЯТЬ ВЕЛИКОГО УКРАЇНЦЯ

У Центрі патріотичного виховання учнівської молоді ім. С. Бандери вшанували визначну постать нашої історії – В'ячеслава Чорновола.

Із його багатогранною творчістю, з книгами про нього учасників акції знайомили члени учнівського об'єднання «Я – громадянин!» (керівник – заст. директора М. Нагірний). А прибули на зустріч керівники та вихованці учнівських об'єднань і гуртків історичного та літературного профілю ЦПВ ім. С. Бандери, Муніципального центру дозвілля, студенти Івано-Франківського державного коледжу технологій і бізнесу, фінансово-комерційного кооперативного коледжу ім. С. Граната, учні гімназії № 2, ЗШ № 21, Угорницької ЗШ, представники НРУ Ярослав Єфімчук та Катерина Баризька.

Після слова директора ЦПВ Галини Савченко про роль В.Чорновола в історії України учні переглянули фраґменти фільму «Той, хто пробудив Кам'яну державу». Завідувач дитячого сектора МЦД Оксана Сливка прочитала вірш «Пам'яті В'ячеслава Чорновола».

Хвилиною мовчання присутні вшанували пам'ять В'ячеслава Чорновола і його дружини Атени Пашко. Цікавим був огляд творів, зокрема, йшлося й про написані у засланні «Правосуддя чи рецедиви терору?», «Лихо з розуму», матеріали позацензурного журналу «Український вісник», редактором якого він був.

Студент Роман Ріпа зазначив, що книгу «Лихо з розуму» можна назвати малою енциклопедією, в якій подані довідкові матеріали про найпроґресивнішу українську еліту того часу. Учні й студенти ставили запитання: «Чому Чорновіл програв вибори 1991-го?», «Якою була б Україна, якби він їх виграв?»… На завершення заходу Ярослав Єфімчук цікаво презентував літературу про В. Чорновола, подарувавши на згадку всім учасникам зібрання брошуру Б. Томенчука «Він був пророком у своїй Вітчизні» і календарики з портретом В. Чорновола. Йшлося і про підготовку до 75-річчя з дня народження Героя України В. Чорновола.

Мирослав НАГІРНИЙ

* * *

А в неділю громадськість вшанувала пам'ять В. Чорновола біля його пам'ятника у Івано-Франківську. Після покладання вінків про життя і подвиг Великого сина України говорили голова облради Олександр Сич та заступник голови облдержадміністрації Роман Іваницький, народний депутат Роман Ткач, голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький, голова ОО НРУ Ігор Шумега та інші. Промовці були одностайні в оцінці постаті патріота, засновника Руху, політика і державного діяча В. Чорновола. Наголошувалось, що він потрібний Україні сьогодні у боротьбі з існуючим режимом. Та в ім'я його пам'яті на нинішньому історичному етапі маємо об'єднатись і діяти разом, аби відстояти майбутнє України, за яку він віддав своє життя.

Теодор ДРОВНИЧ

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс – **91083**

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Сконцентрувати лікувальні можливості

Голова облдержадміністрації М. Вишиванюк ініціював перед Президентом України Віктором Януковичем питання про будівництво на Прикарпатті єдиної протитуберкульозної лікарні. Про це під час прес-конференції з нагоди Дня боротьби з туберкульозом журналістам повідомив начальник головного управління охорони здоров'я облдержадміністрації Микола Олінійчук. Він зазначив, що йдеться про комплексний лікувальний заклад, у якому буде акумульовано всі основні протитуберкульозні відділення як для дорослих, так і для дітей. Варто додати, що попри те, що парламентарі досі не затвердили загальнодержавну програму боротьби з туберкульозом на 2012–2016 роки, Івано-Франківщина самостійно спрямує цього року з обласного і місцевих бюджетів 8 млн. грн. на заходи з профілактики, діагностування та лікування хворих на це страшне захворювання.

Безробіття

Кількість безробітних в Україні зростає вже четвертий місяць поспіль. За інформацією Державної служби статистики, у минулому місяці рівень безробіття досяг двох відсотків. Але офіційні дані щодо безробіття сильно занижені. За інформацією Міжнародної організації праці (МОП), кожен дванадцятий українець шукає роботу. Близько восьми відсотків українців не мають праці й стабільного прибутку.

Нацбанк: нехай гривня падає?

Член ради Національного банку України Валерій Геєць заявив, що ослаблення національної валюти на 5–10 відсотків є звичайною практикою для багатьох країн. За словами економіста, зниження курсу особливо негативних наслідків для населення не несе, зате підвищує конкурентоспроможність національної економіки на міжнародному ринку.

ТАК ДУМАЮ

Литовська держава, яка була дуже могутньою в середині XIV ст., в 1377 р. захопила ослаблену татаро-монголами Русь. У перший десяток літ панування на наших землях литовців важко було назвати окупантами. Вони переймали від нас віру, культуру навіть мову, ще раніше завели у себе наш порядок управління містами.

МАҐДЕБУРЗЬКЕ чи ОБЩИННЕ?

Унії Литви і Польщі – династична 1386 р. і Люблінська 1569 р. – так прислужилися Литві, як Україні – Переяславська угода. Після тих уній Литва поступово втратила свою могутність, і на правобережній Україні почали панувати польські зайди.

Поляки поміняли наші давні порядки. Для управління містами завели маґдебурзьке право. Цим позбавили міські общини прав керувати містом, вершити суди й розпоряджатися на свій розсуд, без втручання центральної влади, суспільними землями навколо міст.

Між давнім руським общинним правом і маґдебурзьким була значна різниця. За общинним правом у вирішенні суспільних питань могло брати участь усе доросле населення, за маґдебурським – тільки вибрані в маґістрат. Доступ некатоликів у цей орган міського управління був обмежений. Ще в 1413 р., задовго до заснування Станиславова, Городельський сейм постановив, що нашими областями мають керувати тільки католики й позбавив однакових прав схизматиків (православних) із польсько-литовським дворянством.

Маґдебурзьке право з чужими для нашого вуха термінами – фохти, ратмани, бурґомістри, ландвойти – з вимогою для наших промисловців і купців їздити не найближчими, а витратнішими окольчними шляхами, на яких понасаджували збирачів мита, дуже утруднювало українцям торгівлю.

Отже, маґдебурзьке право використовувалось для ще більшого поневолення українців.

Якщо вже відзначати заведення в Станиславові маґдебурзького права – то це має бути для нас сумна річниця.

Юрій МАНЮХ

ДУХОВНЕ

Нещодавно прочитав книжку о. д-ра Мирослава Івана Любачівського «Проповіді». Вони є повчальними для кожного християнина, зокрема, просвітян, які поруч зі священиками зобов'язані своїми словами, особливо діями, нести світло, знання і любов людям.

ВДУМАЙМОСЬ У ПРОЧИТАНЕ

Матеріал для роздумів про сенс життя несе кожне повчання. Наприклад, «Марнота людських минущих речей», «Заповіді Божі – дорога до досконалості», «Боротьба між добром і злом у душі людини», «Жінки-героїні», «Діяння ласки Божої в житті людини» та інші.

В часі Великого посту подаю думки о. д-ра Мирослава Івана Любачівського, викладені у проповіді «Молитва, піст і милостиня». Автор привертає нашу увагу найперше до молитви, пишучи, що кожен із нас знає зі свого власного досвіду, яким немічним створінням є людина, а з другого боку, свідомий того, яким могутнім є світ, серед якого живе, скільки то перешкод стоїть на дорозі розвитку й скільки небезпек чигає у житті. Щоб жити гідним життям й осягнути мету нашого існування, нам доконечно потрібно особливої помочі Господа Бога. І її ми випрошуємо в молитві.

Друга річ, – пише о. д-р. Мирослав Іван Любачівський, – яка приготовляє нас до свят Воскресіння – це любов ближніх чи милостиня у найширшому значенні того слова. Ісус Христос дуже бажає, щоб ми взаємно любилися братньою любов'ю і узалежнив прощення наших гріхів від нашого прощення тим, що нас скривдили, кажучи нам так молитися: «І прости нам наші провини, як і ми прощаємо тим, що провинилися супроти нас». Ми є братами і сестрами й повинні любитися і бажати одне одному добра, бо ми є членами однієї родини. Ісус Христос звертає особливу увагу на цю взаємну братню любов коли каже: «Нову заповідь даю вам, щоб ви любили один одного! Як я був полюбив вас, так любіте і ви один одного, з того усі спізнають, що ви – мої учні, коли любов взаємну будете мати».

Господь установив заповідь любові ближнього, яка наступає відразу після тієї найважливішої заповіді – любові Бога. «Люби Господа Бога твого всім своїм серцем, усією твоєю душею і всією думкою твоєю: це найбільша і найперша заповідь. А друга, подібна до неї: люби ближнього твого, як себе самого».

О. д-р. Мирослав Іван Любачівський нагадує нам про піст. Головне – це стриманість. Великий піст служить, щоб перепросити нашого Творця за наші гріхи. Піст – це святий час покаяння й жалю за наші гріхи. Сила, яка здобуває нам вічне спасіння – це молитва, любов ближнього, милостиня й піст.

«Коли даєш милостиню, не труби перед собою, як роблять лицеміри по синагогах та вулицях, щоб їх хвалили люди... Ти ж, коли даєш милостиню, нехай твоя ліва рука не знає, що робить твоя права і щоб твоя милостиня була таємна, і Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно».

Кожна проповідь, подана у згаданій книзі, вчить нас робити добрі справи на землі, бо сенс нашого життя в тому, щоб чинити добро, стерегтися зла.

Підготував ***Богдан СУШЕВСЬКИЙ,***
просвітянин, голова осередку Івано-Франківського ЦПТО № 1

ПОВІДОМЛЕННЯ

Калуська міськрайонна кредитна спілка «Самопоміч» повідомляє про проведення загальних зборів членів кредитної спілки, які відбудуться 6 травня 2012 року, о 13.00 за адресою:

м. Калуш, пл. Героїв, 28.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Затвердження порядку денного загальних зборів членів кредитної спілки.
2. Заслуховування та затвердження звітів спостережної ради, правління, кредитного комітету.
3. Заслуховування та затвердження висновку ревізійної комісії.
4. Заслуховування аудиторського висновку, яким підтверджена повнота і достовірність річної звітності.
5. Затвердження річної звітності та результатів діяльності кредитної спілки за 2011 рік.
6. Розподіл нерозподіленого доходу, що залишився у розпорядженні кредитної спілки за підсумками 2011 фінансового року.
7. Ознайомлення із бюджетом на 2012 фінансовий рік.
8. Визначення незалежного аудитора (аудиторської фірми) для підтвердження достовірності й повноти річної звітності КС «Самопоміч» за 2012 фінансовий рік.
9. Про надання повноважень і укладання колективного договору в кредитній спілці.
10. Про затвердження змін до Порядку розподілу доходу та покриття збитків у кредитній спілці.
11. Про затвердження змін до Статуту кредитної спілки.
12. Про затвердження змін до положень про органи управління кредитної спілки – спостережну раду, ревізійну комісію, правління та кредитний комітет.
13. Обрання та відкликання членів спостережної ради та ревізійної комісії.
14. Різне.

Реєстрація учасників зборів – 6 травня 2012 року з 12.00 до 13.00.

Для участі в зборах необхідно мати: членам КС – паспорт; представникам членів спілки – паспорт і належним чином оформлену довіреність на право участі в загальних зборах.

Члени кредитної спілки можуть подавати у письмовій формі свої **пропозиції та зауваження** до порядку денного, але **не пізніше ніж за 15 календарних днів** до проведення загальних зборів.

Спостережна рада КС «Самопоміч»

ПОСТАТІ

ШЛЯХАМИ НАРОДНОЇ ВЧИТЕЛЬКИ

У кожного народу є постаті, пам'ять про яких зігріває серця співвітчизників. Серед таких імен почесне місце займає народна вчителька, письменниця Марійка Підгірянка (Марія Омелянівна Ленерт-Домбровська, Домбровська – прізвище її чоловіка).

Нагадаємо, що Марія Ленерт народилася 29 березня 1881 року у селі Білі Ослави на Надвірнянщині. Але дитячі та юнацькі роки провела на Гуцульщині, бо в 1887 році батька Марійки як лісничого перевели з Білих Ослав у село Уторопи Косівського району, розташоване серед чудової карпатської природи. Село раніше мало статус міста, селяни довколишніх сіл носили з Утороп соровицю (солену воду) і споживали її.

Щоб дізнатися більше про життєвий і творчий шлях поетеси, пошуковці Народного зразкового історико-краєзнавчого музею села Бортники Тлумацького району взялися подорожувати місцями, пов'язаними з життям і діяльністю Марійки Підгірянки.

18 червня 2009 року пошуковці побували в Уторопах, ознайомилися з тим краєм, в якому минули роки дитинства та юності майбутньої письменниці. З цікавістю оглядали місце, де знаходилася хата лісничого Омеляна Ленерта – батька Марійки. На цьому місці у наші дні споруджена загальноосвітня школа, на якій встановлена меморіальна дошка з написом: «В селі Уторопи з 1888 до 1905 року жила, вчилася і працювала народна вчителька і поетеса Марійка Підгірянка, – а далі – слова поетеси:

Ой не нам та не нам
В кайданах ходити!
Ой не нам та не нам
Ворогам служити».

Одночасно юні краєзнавці поклали квіти біля пам'ятника Тарасові Мельничуку, відомому українському письменникові, уродженцю Уторопів.

У минулому році, коли українці відзначали 130-річчя Марійки Підгірянки, пошуковці продовжили знайомство з життям і творчістю поетеси, зокрема, на Покутті. Ще до сьогоднішніх днів живуть тут люди, які зустрічалися й спілкувалися з письменницею. Доля склалася так, що цій тендітній жінці довелося жити й працювати в багатьох місцях, але наших гуртківців особливо цікавило її перебування на Тлумаччині.

1 вересня 1928 року М. Домбровська розпочала працю у маленькому селі Антонівка. Люди прагнули, щоб їхні діти навчалися грамоти, тому за свої кошти збудували школу, в якій погодилася працювати Марія Омелянівна. Уроки проводила два рази денно (дві зміни), але нікому не жалілася на труднощі, старалася зацікавити дітей до навчання, а також організувала вечірню школу для неграмотних селян, створила драматичний гурток, члени якого часто виступали у селах Нижнів, Олеша, Братишів. Вчителька організувала хату-читальню товариства «Просвіта». Люди з великою повагою ставилися до Марійки Підгірянки. Сумлінна праця не могла бути не помічена керівництвом шкіл Тлумацького повіту. З 1 вересня 1938 року інспектор Новодворський призначив вчительку на посаду директора чотирикласної школи у селі Братишів, а завідувачкою школи в Антонівці стала її дочка Дарія.

На посаді директора Марійка перебувала лише до початку навчального 1939 року, а далі, на одній із нарад керівників шкіл, зреклася посади директора на користь свого чоловіка Авґустина. До того ж, у Братишеві на посаді вчителя молодших класів стала працювати і дочка Дарія.

У зв'язку з хворобою, поетеса відчувала певні труднощі у своїй літературній діяльності. Видавництва, у яких вона раніше друкувала свої твори, були закриті, а до нових, радянських, боялася посилати рукописи. У квітні 1941 року з нею стався нещасний випадок, який надовго прикував до ліжка цю працьовиту жінку.

Жителі села Братишів вшановують ім'я поетеси. На будинку теперішньої школи встановлена меморіальна дошка з барельєфом і написом: «У цьому селі з 1938 до 1945 року жила і працювала народна вчителька і поетеса Марійка Підгірянка». А ще викарбувано:

«Ой не нам та не нам
В кайданах ходити!
Ой не нам та не нам
Ворогам служити»...

18 жовтня 2011 року учні здійснили поїздку в село Вікняни Тлумацького району. Знайомство з життям поетеси відбулося в місцевій школі. У цьому навчальному закладі, завдяки великій пошуковій роботі директора, краєзнавця Михайла Двояка, у 1990 році створили зал Марійки Підгірянки.

Домбровські прибули у село Вікняни влітку 1945 р. З вересня сільська школа перейшла на семирічне навчання, директором призначили Авґустина Домбровського (чоловіка Марійки Підгірянки), 1880 р. н. За фахом пан Авґустин був учителем німецької мови. Донька Дарія працювала у цій же школі вчителем української мови. Зі слів жителя села Вікняни Мирослава Дмитріва (1938 р. н.), стара школа знаходилася на подвір'ї сучасної.

Оскільки Марійка Підгірянка хворіла, то з приходом у село Вікняни працювати не змогла. Влада поселила сім'ю Домбровських у хату, що раніше належала полякам, які виїхали до Польщі. Хата збереглася до наших днів, хоч була дещо змінена. Тепер тут

Хата в с. Вікняни Тлумацького р-ну, в якій з 1945 по 1957 рік жила Марійка Підгірянка

проживає Ганна Дуда (1929 р. н.). Господиня розповіла, що вчилася вона у Братишеві й улюбленою її вчителькою була Марійка Підгірянка, яка на той час там працювала. І вже пізніше Домбровські часто навідувалися до свого колишнього обійстя і спілкувалися з його теперішніми господарями.

Поетеса часто хворіла, лікувалася. Але літературну творчість не покидала. Саме у Вікнянах вона написала поезії: «Дід Мороз», «Вечір», «Веселі малюнки і рисунки», «Книжечка для внуків», «Баба Завірюха», «Під лісом», «Вогонь горить», «День», «Гарний Роман», «Любить мене матуся», «Село зимою», «Зайчик взимку», «Бабусині дарунки» та багато інших.

У травні 1957 року подружжя Домбровських, отримавши право на пенсію, виїхало в село Рудне Пустомитівського району Львівської області. Завдяки клопотанням друзів-літераторів, у 1959 році Марійку Підгірянку прийняли у члени Спілки письменників України, а в 1961 році громадськість Львівщини відзначала 80-річний ювілей письменниці.

18 травня 1963 року Марійки Підгірянки не стало. Похована вона у Львові, на Личаківському цвинтарі, на могилі встановлений пам'ятник.

У селі Вікняни на місці старої школи у 1973 році збудували нову. У час відзначення 110-ої річниці з дня народження народної вчительки на будинку школи встановили меморіальну дошку з барельєфом і написом: «У цьому селі з 1945 до 1957 року жила і працювала народна вчителька і поетеса Марійка Підгірянка.

Ми – учителі народу,
Даймо за його свободу
Все, що дороге!»

Як бачимо, доля відміряла чимало часу для творчості, до якої народну вчительку та поетесу надихали покутські краєвиди. Жителі Тлумаччини свято бережуть пам'ять про Марійку Підгірянку. Хтозна, скільки ще талантів буде у нас, але кожний із них – неповторний та оригінальний. Головне, щоб на їхніх діяннях ми виховували нові покоління українців, які будуватимуть Україну.

Іван КАРП'ЯК,
директор Народного історико-краєзнавчого музею с. Бортники Тлумацького району, член Національної спілки краєзнавців України

ТАЛАНТИ ТВОЇ, УКРАЇНО

ВЧЕНИЙ, ЛІКАР, ВИНАХІДНИК...

Інтелектуальний клуб творчих особистостей «Галицькі кмітливці», заснований Радою Івано-Франківських обласних організацій Товариства винахідників і раціоналізаторів України, Спілкою наукових та інженерних об'єднань України й Івано-Франківською обласною універсальною науковою бібліотекою ім. І. Франка, традиційно представляє своїх найкращих науковців і винахідників.

Нещодавно громадськість познайомилась з цікавим ученим – лікарем-стоматологом Іваном Палійчуком. За його плечима – активна спортивна діяльність як у Чорноославській школі, армії, а також – навчання в медичному училищі та медичному інституті. З 2004 року Іван Васильович працює доцентом кафедри стоматології факультету післядипломної освіти, захистив кандидатську дисертацію і досить довго керував патентно-інформаційним відділом Івано-Франківського національного медичного університету. Його наукова і винахідницька діяльність увінчана 215-ма авторськими науковими працями, 9-ма навчальними і 8-ма методичними посібниками, 5-ма загальнодержавними підручниками з грифом МОЗ України, а також 45-ма винаходами і патентами України та більш як півсотнею раціоналізаторських пропозицій з питань покращення і вдосконалення методів лікування хворих знімними та незнімними ортопедичними конструкціями. А у 2011 році Іван Васильович єдиний в Україні удостоєний високої державної нагороди Президента України – «Заслужений винахідник України».

Представляючи громадськості вченого, директор ОУНБ імені Івана Франка – заслужений працівник культури Людмила Бабій наголосила, що в ювілейний рік клубу приємно представляти ювіляра, який за свій молодий вік досяг таких значних успіхів як науковець, винахідник і батько, який разом із дружиною Оксаною може гордитися тим, що виховали двох синів, які гідно ідуть шляхом батька.

Своє представлення винахідник розпочав з біографії, зі згадки про рідне село Чорний Потік, де народився, з рідної школи, спогадів про друзів, армійські будні, перші кроки на стежці медичного працівника, своєї рідної кафедри, яка для нього стала найдорожчою, а колектив – найдружнішим, в якому завжди відчуваєш плече товаришів, колег.

Тепло, щиро, доброзичливо говорили про вченого його перший науковий наставник і хресний тато

Івана Палійчука вітає учениця ДМШ № 1 Романна Микитчук

у винахідництві – професор, ректор ІФНМУ Микола Рожко, а також колеґи – професор Лариса Ковальчук, проректор з наукової роботи Ігор Вакалюк, голова новоствореної технічної ради при облдержадміністрації Віктор Петренко, голова Івано-Франківської обласної організації ТВР Богдан Середюк та СНІО України Лідія Шляхтич, а також юна співачка ДМШ № 1 Романна Микитчук... Бажали успішно захистити докторську дисертацію з проблем зубного протезування, роботу над якою закінчує.

На завершення цікавої зустрічі бібліотекар відділу економіко-виробничої літератури Галина Селянкіна ознайомила гостей з мультимедійною презентацією та оформленим файлом винахідника на допомогу науковцям, винахідникам та раціоналізаторам. З ним можна ознайомитися на сайті бібліотеки: **www.lib.if.ua** (тел. (0342) 72-05-31).

Роман ЯРОШЕНКО

ЗНАЙ НАШИХ!

ЗНАВЦІ РІДНОГО КРАЮ

На базі Івано-Франківського ВПУ готельного сервісу і туризму пройшов ІІІ етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів України за профілем «Аґент з організації туризму».

Учасники конкурсу протягом чотирьох днів через презентаційні матеріали знайомили членів журі зі своєрідністю власного реґіону, представляли свій заклад, демонстрували теоретичні знання і практичні навики.

Переможниця А. Фірман із наставницею В. Кузнєцовою

Організатори конкурсу створили умови, що цілком відповідають вимогам Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Конкурс проведений на високому організаційному та науково-методичному рівні.

Компетентне журі підбило підсумки, визначило переможців та призерів. Особливо високий рівень професійної майстерності та знання показали представники Автономної Республіки Крим, Івано-Франківської, Тернопільської, Львівської областей, міст Києва та Севастополя, які стали переможцями Всеукраїнського конкурсу.

Оргкомітет і журі Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів з професії «Аґент з організації туризму» вирішили: нагородити дипломом І ступеня та цінним подарунком за зайняте **перше місце – Аніту Фірман,** учениця Івано-Франківського вищого професійного училища готельного сервісу і туризму.

Переможців вітали начальник головного управління освіти і науки облдержадміністрації Зінаїда Болюк, спеціалісти міносвіти Катерина Гаврилюк, Кароліна Андріяш, директор училища Віра Кузнєцова.

В. ШИЙКА, *методист училища*

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

НЕ ВБИВАЙ МАЙБУТНЄ!

Нещодавно глави Української Греко-Католицької та Римо-Католицької Церков звернулися до Верховної Ради з вимогою заборонити проведення в Україні абортів. За незалежними дослідженнями, за роки незалежності жінки свідомо і добровільно вбили мільйони дітей.

Стаття 50 Конституції України дозволяє аборти за соціальними та медичними показниками, правда, якими саме, не вказано, а стаття 57 надає право жінці самій вирішувати проблему материнства.

Вважають, що питання аборту – це гріх тільки жінки. Але насправді гріх аборту зачіпає все суспільство. Не тільки жінка винна, а і її чоловік, її мама чи батько, які змушують до цього, або члени родини. До речі, як запевняють лікарі, сьогодні жінки часто приходять на аборт не самі, а з чоловіками.

Медики кажуть, що останні кілька років кількість абортів серед неповнолітніх дівчаток не зменшується. Ранній початок статевого життя – результат неґативного впливу пропаґанди сексуальної розпусти, рекламування шкідливих звичок тощо. Маючи варіант позбавлення небажаної дитини, молоді люди не замислюються над наслідками статевого життя. На жаль, в Україні аборт є широко відомим і доступним методом планування сім'ї. При цьому багато жінок не знають про наслідки аборту, особливо дівчатка-підлітки. В той час вони не задумуються, що буде після аборту.

Крім психологічних наслідків, зростає ризик втратити здоров'я – з абортом асоціюються понад сто потенційних ускладнень. Аборт удвічі збільшує ризик раку грудей, до п'яти відсотків абортованих жінок не можуть мати дітей, що більше абортів робить жінка, то ймовірніше отримати фібріому матки, придатків, безпліддя, ендометріоз, зростає ризик позаматкової вагітності й утрати колись, напевно-таки, бажаної дитини. Близько половини абортованих жінок мають проблему у сексуальному житті, порушується гормональний розвиток організму.

Аборт заборонений більшістю світових релігій – християнством, ісламом, юдаїзмом, буддизмом... Жодна людина не має права розпоряджатись життям іншої людини! Мати убиває беззахисну дитину, яка не має можливості відстояти свої права, найсокровенніше з яких – право на життя.

В давнину ніхто про аборт не знав. А у біблійних текстах зародок людини навіть на ранніх стадіях вважали людиною. Його розвиток проходить перед очима Бога. Це – частина Божого замислу щодо людини. А в Божих заповідях убивство – найтяжчий гріх.

Ще в 2008 році з ініціативи Глави УГКЦ кардинала Любомира Гузара, Патріарха УПЦ КП Філарета і підтримки Всеукраїнської ради Церков Міністерство охорони здоров'я створило робочу групу, яка напрацювала низку пропозицій щодо зміни українського законодавства, але припинила свою роботу. Не виключено, що головна причина – гроші. Адже ні для кого не є таємницею, що аборти – це живі гроші для лікарів. Проста швидка операція дає постійний прибуток. А абортований матеріал використовують у косметології й медицині.

Ми не знайдемо жодного лікаря-гінеколога, який скаже, що аборт – добре для здоров'я і приносить користь жінці. Ба більше, Україна перетворилася на місце вбивства дітей. До нас приїздять із Польщі та інших країн, де аборт заборонений і прирівняний до вбивства людини.

Офіційна демографія замовчує вплив абортів на «обвал» народжуваності й погіршення генофонду нації. А дослідження вчених показують, що аборти неґативно впливають на дітородну функцію не тільки жінки, але і її дочки, яка народилася після аборту. Тому потрібно вести роз'яснювальну роботу, в якій наголошувати на цінності життя людини й на моральній поведінці у будь-якому віці. Багато часу слід приділяти статевому вихованню молоді, а батьки зобов'язані стати першими помічниками й вихователями в цьому делікатному питанні. Вони мають не боятися і не соромитися розмовляти на ці теми й застерігати дітей не робити дурниці і вчити відповідальності за свої вчинки.

Отже, ставлення до абортів – це показник духовності, моральності, світогляду, загальної та сексуальної культури українців. Це – проблеми відповідальності перед Богом і людьми за себе, кохану людину, за суспільство.

Наталія ДЯЧЕНКО

СПОГАДИ

Це – спогади одного з мільйонів українців, які постраждали від сталінських комуністичних репресій. Правдива історія життя одного з борців за волю України, ще одна згадка про тяжкі минулі часи, які пережили українці, прагнучи здобути самостійність.

І ПІДНЕВІЛЬНІ — МИ БУЛИ ВІЛЬНІ

(Продовження. Поч. у № 7, 9, 11)

Неможливо словами передати, як гірко було на душі, прислухаючись до тих таких душевних слів пісні. В дорозі ми були десь два тижні й нарешті приїхали до призначеного місця. Це була Автономна республіка Комі. Навколо, куди не кинеш погляд, сніги й замети – ні дерев, ні будинків, абсолютно нічого. В голові майнула думка – проклята сторона, прокляті ми й проклята наша доля, яка занесла нас у холодну тундру для того, щоб наші кістки тут похоронити. Ніхто нас не знайде і не згадає про нас.

Поруч хтось сказав:

– Як умру я, мила, а ти будеш жива, чи узнаєш, мила, де моя могила...

Мороз був десь під 50 градусів. Почалось вантаження з вагонів для відправки на призначене місце. Місцем, де ми мали відбувати покарання, – був спеціальний табір, який увійшов у систему створеного в 1948–1950 роках Речлагу. Йшли пішки групами, обличчя, носи і вуха почервоніли, тому один одному підказували, яку частину обличчя потрібно розтирати, щоб не заморозити. Вдягнені ми були легко, а конвоїри були в кожухах, нових валянках і шапках-вушанках. Підійшли до табору. Нічого не видно, тільки димарі й силуети бараків, повністю заметених снігом. Входи в бараки прокопані у снігу зі спуском донизу. Цей табір суворого режиму, що знаходився недалеко від міста Воркути, був нашим кінцевим пунктом. В'язні табору працювали на шахті № 29, яку нещодавно ввели в експлуатацію. Тут мені довелось відбути 6 років, 6 місяців і 8 днів.

Почалось розселення по бараках, постійні перевірки з шикуванням на вулиці на лютому морозі з вітром, карантини, словом – «муштра». Повним ходом ішла підготовка до роботи в шахті. Всі мали пройти лікарську комісію, яка визначала, хто де може в шахті працювати. Мене комісія призначила не середню працю, але без застереження, це означало, що таких як я, можна було брати і на важку працю. Без різниці – рятуйся, як хочеш. І так почалася моя каторжна робота, яка, з урахуванням слабкої забудови організму, стала для мене непосильною. Після зміни я, як і інші в'язні, приходив втомлений, відразу падав на нари й засинав. За найменшу провину відправляли в ізолятори, які були постійно переповнені. Як я не старався, все ж один раз потрапив до ізолятора на десять діб. А провина була в тому, що через вільнонайнятих робітників-підривників передавав додому лист, описуючи порядки в таборі.

Не зважаючи на те, що шахта була нова, працювати було тяжко, а головне – дуже небезпечно. На добу працювали три зміни. І що найгірше – в кожну зміну хтось був побитий чи вбитий. Вибухав газ, і це була основна причина травматизму. Також часто вагонетки ставали причиною того, що люди залишались каліками на все життя, або їхня травма була такою важкою, що вони гинули на місці. Не можу забути випадок, коли в одну зі змін, проходивши по шахті, я побачив біля транспортера руку шахтаря в одязі, а поруч – жодної людини, бо постраждалий позбувся руки десь далеко від цього місця.

Мені вже почало здаватись, що витримати цю каторгу неможливо, справа невдовзі йде до загибелі. Відмовитись від роботи неможливо – штрафний табір, а якщо подумаєш, що так має бути 25 років, то руки опускались, не тільки у мене, а і в моїх товаришів по нещастю. А що буде через 25 років? Хто вдома чекатиме так довго? Одні запитання, а відповідей на них немає. Навіть страшно подумати, що такий строк можна відбути в цьому пеклі й залишитись живим, не говорячи про те, щоб зберегти своє здоров'я.

Моя дружина з донечкою Любою на руках, поруч – Петро Новосельский

Вдома моїй дружині доводилось також нелегко. Оскільки нашу корову забрали, молока не було, тому змушена була з нашою донечкою перебувати у свого батька Семена. Коли робили маленькі скромні хрестини моїй донечці, то прийшла моя мати Ганна з сусідкою Євдокією Левандовською, та з порога почали співати пісню:

Нема того господаря,
Що ми в його хаті.
Заспіваймо політниці,
Щоб легко вставати.

Щоби нашу політницю
Ніщо не боліло,
Ані ручки, ані ніжки,
Ні біленьке тіло...

Всі дуже плакали, навіть по обличчю батькової дружини текли рясні сльози. Ще відразу коли народилась дитина, сестра дружини Анастасія сказала, що якщо би нашу сім'ю вивозили до Сибіру, то нам потрібно дитину сховати і не віддавати, тому що вона там пропаде. Тяжкі тоді були часи. У нас удома ще жила моя сестра Євдокія, яка висилала мені посилки, як і дружина, посилки також висилала сестра дружини Анастасія.

Та маленьке щастя все-таки мені посміхнулось – відбулось розмежування, тобто окремо розділили злочинців і політичних арештантів. Чому це нас врятувало? Пекло досі було таке, що годі описати: майже щодня одні одних били, вбивали. В шахті начальників над робітниками ставили зі злочинців, тому вони нас не жаліли навіть тоді, коли бачили, що тачку з вугіллям чоловік не може підняти, бо дуже виснажений каторжною працею. Бувало, часто били, та так били, що доводили людей до смерті. Політичних в'язнів ставало все більше, етапи приходили один за другим. Ставалися бійки за участю з однієї та другої сторони – декілька десятків в'язнів. Проблема в тому, що керівництво табору в ці події не втручалося, бо політичних засуджених людьми не вважали. Між собою ми часто говорили: «Бог високо, а цар далеко – і виходу немає».

Василь КУШНІРУК

(Далі буде)

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ – НА ГОВЕРЛІ

Своєрідно відзначив свій 65-ий день народження просвітянин **ВАСИЛЬ КРИЧУН.**

24 березня він взяв участь у міжнародному сходженні на найвищу вершину України – Говерлу, яку він підкорив уже 81-ий раз.

У сходженні взяли участь біля півтисячі туристів з України, Польщі, США, Ґвінеї.

Сходження відбувалося під девізом: «2012-ий – рік спорту і здорового способу життя в Україні». Хоч і було нелегким. Адже підходи до вершини, та й сама вершина, ще вкриті товстим шаром снігу, який у деяких місцях сягав 1,5–2 м.

Наш кор.

ПОСВЯТА

ПАМ'ЯТІ ЯРОСЛАВА ДОРОШЕНКА

27 березня 2007 року перестало битися серце відомого українського письменника Ярослава Дорошенка – довголітнього члена Ради обласного об'єднання «Просвіта». Добрій пам'яті свого колеґи по перу поет Любомир Михайлів присвятив сонети.

РОЖНЯТІВСЬКІ СОНЕТИ

1.
Дорошенко в Рожнятові – свято велике,
Буде нам дарувати сьогодні сонети,
Ми у вільній державі ще так не привикли
Зустрічати в райцентрі великих поетів.

Оголошую всім! І питаю: «Прийдете?»
Виявляється, що і питати не треба,
Бо поезія, наче окрема планета,
Яка має і землю свою, й своє небо.

А на небі тут сонце іскристе, як серце,
Де укладено строфи – рядки за рядками,
Наче дивом чарує всіх, тішить усе це.

А сонети його – наче з Тязева[1] квіти –
Буде слово цвісти золотими квітками,
Дорошенко в Рожнятові – як не радіти!

2.
Він заходить у зал у козачій поставі,
Зустрічаю його, тисну руку козачу,
Наче сяйво зорі, так освітлює слава
Його велич і дух, добру душу гарячу.

Першу тут він мою презентуючи книжку,
Із Добрянським[2] пісні дарував цьому залу,
А пісні і вірші так багато сказали,
Розхвильовані всі, навіть тиша принишкла.

Захотілося з ним зустрічатися знову –
Хай любов'ю й добром наші будні засіє,
Як поет серед нас, все навколо світліє.

А сьогодні до нас він прийшов на розмову
Як орач і сіяч поетичної ниви –
Дорошенко в Рожнятові – люди щасливі!

3.
Він читає вірші, він читає сонети,
Він іде навпрошки в наші думи і долі,
У оркестрі цих слів, в поетичній будові
Постає дорогий, милий образ поета.

Молодіє душа у розмаї емоцій,
Квітне радістю мить, що застигла між нами,
Мов карпатська ріка, та й поміж валунами
Гарно іскрами грає на кожному кроці.

Я його відкривав по-новому для себе,
Так у горах колись відкривав я вершини,
І тоді зрозумів, як тут близько до неба.

Нині теж до небес дуже-дуже ми близько.
Як це добре, така є між нами людина –
Зал встає і поету вклоняється низько.

Любомир МИХАЙЛІВ,
голова Рожнятівського РО «Просвіта», член НСПУ, с-ще Рожнятів

---

[1]*Тязів – рідне село поета.*
[2]*Добрянський – відомий гуморист П. К. Добрянський.*

НЕЗАБУТНІ

ЗГАДАЛИ КНЯЗЯ РОСИ

За традицією, в кінці березня вшановують пам'ять поета-політв'язня, лауреата Шевченківської премії Тараса Мельничука. У Коломийській міській бібліотеці для дітей № 2, яка носить його ім'я, відбулася зустріч з поетом зі Старих Кут Косівського району Миколою Близнюком.

Близький друг Т. Мельничука поділився спогадами про неповторного майстра поетичного слова, зауважив, що Тарас Юрійович був добрим навчителем у літературній справі, знав рідну і світову літературу, український фольклор, гаряче любив Гуцульщину, був патріотом карпатського краю, переживав за його долю і долю України. Він і підказав написати поеми про плем'я карпів «Сонцевіри» та «Олекса Довбуш», над якими працював двадцять років. Гість прочитав уривки з цих творів, а також присвяту Мельничукові, вірші для дітей, які були присутні й уважно слухали промовців, поділився творчими задумами.

Ведуча вечора пам'яті завідувачка бібліотеки Любов Бакай разом зі своїми працівниками та учнями поетичними рядками окреслила творчий світ уродженця Уторопів, якого називали Князем роси за однойменною збіркою, надала слово членам НСПУ Василеві Шкургану з Косова, Романові Киселюку з Делятина, місцевим Василеві Рябому, Іванові Війтенку, голові Конґресу української інтеліґенції Коломийщини Ользі Руданець, голові Коломийської «Просвіти» Василеві Глаголюку та іншим шанувальникам таланту Мельничука.

А на столику горіли три свічки пам'яті колишнім політв'язням

– Тарасові Мельничуку, лауреатам премії імені Т. Мельничука Дмитрові Гриньківу і Степанові Сапеляку, які відійшли цього року в засвіти.

Ігор ЗВАРИЧ

Вечір пам'яті в музеї-кімнаті Коломийської бібліотеки для дітей № 2 ім. Т. Мельничука. Виступає поет Микола Близнюк

СВЯТО

ПОЕЗІЯ МОЛОДИХ

«Життя коротке – мистецтво вічне», – говорили стародавні римляни. Прожити життя, яке дається людині лише раз, можна по-різному. Головне – прожити не тільки для себе, але й для інших людей і залишити добрий слід на цій сокровенній, даній Богом землі.

Гадаю, що прагнуть цього ті, які прийшли у Народний дім «Просвіта» на зустріч із шанувальниками поезії, приурочену всесвітньому Дню поезії.

Відома стара, як світ, істина, що існує стільки видів поезії, скільки людських почуттів. Отож поетичний світ розмаїтий і невичерпний, і кожен поет знаходить свого поціновувача – споріднену душу. Адже поезія – це продукт, який народжується від особливого стану душі, дарованого Господом Богом.

На зустріч запросили голову літературного об'єднання «Планета наступного слова» **Миколу Істина,** який представив об'єднання і поділився своїм творчим доробком.

Присутній **Олександр Гомонай** також пише вірші. Деякі з них покладені на музику й звучали на радіо. На вечорі окремі з них він заспівав під гітару. До поетичного слова був запрошений **Назар Розлуцький** – поет, редактор молодіжної газети «Відкрий очі». А **Марта Ткач** очолює молодіжний кіноклуб «Маяк». Львів'янку з її поетичним надбанням теж тепло зустріли. **Іван Прокопів** з Тернопільщини не раз друкувався у місцевій пресі. Працює бриґадиром-монтажником, але має творчу душу. І на вечорі теж із задоволенням слухали його вірші. **Роман Фединяк** приїхав сюди із Рожнятова. Має ліричну душу. Основна тематика його поезій: про кохання, пейзажна лірика. Окрім того, що пише вірші, він їх виконує ще й під гітару. Деякі з них запропонував на вечорі поезії.

На поетичному святі був присутній молодий поет **Андрій Лавринович.** Він теж старався, щоб його поетичні рядки сподобалися присутнім. Цього й добився. Бо проводжали хлопця бурхливими оплесками.

У національній медичній академії, здавалось би, вчиться молодь, яка має нахил до медицини. Але, як кажуть, добрий лікар лікує не тільки медикаментами, а й добрим словом. Та ще коли воно поетичне і вносить в людські душі промінь світла, віри і любові, є тим джерелом, з якого можна пити чисту воду щирої любові до людей. На святі поезії вітали студентку факультету стоматології **Вікторію Мазурик** та медичного факультету – **Андріану Василишин,** гімназисток **Софію Дмитраш,** студентку педуніверситету **Марію Карпів.**

В обласній «Просвіті» діє Клуб обдарованих дітей, де вчать вокального мистецтва. Є тут творча молодь, яка сама й пише тексти віршів до своїх пісень. Серед них – **Мар'яна Процик, Вікторія Мельничук, Таня Феденько, Людмила Морська, Вікторія Бриндзей** та **Роман Попадюк.** Останніх двох присутні мали можливість послухати на заході.

До слова був запрошений голова обласної «Просвіти» **Степан Волковецький,** який тепло привітав творчу молодь і запросив до співпраці з «Просвітою» та активно вливатись в її ряди.

Вечір поезії порізнив і очистив душі й серця молодих. Переконана, що їхнє життя з цього моменту ще більше збагатилось і стало цікавішим.

Тож хай щастить тобі, творча українська молоде!

Михайлина БОДНАР,
завідувач культурно-масового відділу обласної «Просвіти»

Від редакції: У наступних числах часопису ми подаватимемо на суд читача доробки молодих поеток і поетів.

ТРАДИЦІЇ

СТАЛИ ЧИТАЧАМИ

Юні читачі бібліотеки з вчителькою Марією Гаврилків і бібліотекарем Галиною Гриновецькою

У березневі дні, сповнені першого весняного сонця і тепла, маленькі книголюби – учні другого класу Бортниківського НВК, що у Тлумацькому районі, після урочистої посвяти, стали читачами шкільної бібліотеки. Гасло посвяти – повсякденне читання, бережливе ставлення до книги.

Урочисте дійство для маленьких дівчаток і хлопчиків підготували класний керівник Марія Гаврилків і шкільний бібліотекар Галина Гриновецька. Другокласники мали можливість зустрітися на шкільній сцені з героями українських казок, послухати розповіді своїх старших друзів про те, як прикро живеться книгам, які потрапляють до рук нечемних і неохайних дітей, а також – про велике значення книги в житті людини...

Приємними подарунками для юних читачів були дитячі журнали «Дзвіночок» від голови обласної організації «Жіноча громада» Михайлини Боднар. Журнал «Дзвіночок» став для кожного маленького учня пам'яткою, яку за вказівкою вчительки, потрібно прочитати вдома за сімейним столом. Адже «Дзвіночок» є тим виданням, яке пройняте українським національним духом і сповнює дитячі душі любов'ю до рідних витоків.

Після урочистостей юні читачі разом з учителькою поспішили до книжкової світлиці бібліотеки, де їх чекали нові знайомства, пригоди, подорожі у казки на сторінках цікавих книжок.

Галина СЛОБОДЯН, *сільський голова, голова «Просвіти» с. Бортники Тлумацького району*

Минає сорок днів як перестало битися серце мужнього й ревного душпастиря, дієвого щирого патріота України й захисника Церкви, служінню якій він присвятив життя – митрофорного протопресвітера Коломийсько-Чернівецької єпархії УГКЦ **о. ГРИГОРІЯ СІМКАЙЛА.**

Просвітяни краю висловлюють глибоке щире співчуття родині, братові – преосвященному владиці **Миколі (Сімкайлу)**, Правлячому архієрееві Коломийсько-Чернівецької єпархії УГКЦ і моляться за душу покійного, яка засяяла зорею у далеких засвітах.

Для всіх нас отець Григорій залишиться в пам'яті як вірний служитель Церкви, патріот нашої Батьківщини. Хай українська земля буде йому пухом, а Всевишній оселить його душу в своїх оселях праведних.

З глибоким сумом і співчуттям від Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

квітень

1 КВІТНЯ

60 років від дня народження **Миколи Чорнокниша,** публіциста, прозаїка, драматурга, уродженця с. Рожнів Косівського району.

4 КВІТНЯ

45 років від дня народження **Олега Жерноклеєва,** завідувача кафедри всесвітньої історії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктора історичних наук (2007).

5 КВІТНЯ

70 років з дня смерті у Львові **Василя Пачовського** (1878–1942), українського поета, автора збірок віршів «Розсипані перли» (1901), «На стоці гір» (1912), драматичних творів.

7 КВІТНЯ

Благовіщення Пречистої Діви Марії.

8 КВІТНЯ

160 років від дня народження **Романа Заклинського** (1852–1931), літературознавця, історика, етнографа, уродженця с. Маріямпіль тепер Галицького району.

105 років від дня народження **Ярослава Андруховича** (1907–1975), актора, режисера, еміґранта, уродженця м. Станиславів.

9 КВІТНЯ

125 років від дня народження **Івана Сіяка** (1887–1937), сотника технічної сотні УСС (з 1915 р.), військового і громадсько-політичного діяча, адвоката, педагога, який потрапив у більшовицький полон, а за рекомендацією В. Леніна став членом ЦК КП(б)У. З 1930 р. працював директором інституту лінґвістичної освіти. Арештований 1933 і страчений.

10 КВІТНЯ

115 років від дня народження **Лева Коберського** (1897–1914), провідника стрілецького «Пласту», четаря УСС.

11 КВІТНЯ

65 років від дня народження **Богдана Боровича,** громадсько-політичного діяча, голови міської ради (1994–1998), депутата обласної та міської рад першого (1990–1994) та другого (1994–1998) демократичних скликань, члена Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, голови обласної організації Конґресу українських націоналістів.

12 КВІТНЯ

145 років від дня народження **Олександра Колесси** (1867–1945), українського фольклориста, історика літератури, мовознавця і громадського діяча, брата композитора Філарета.

70 років з дня смерті на засланні в Ухті (Комі) **Івана Новодворського** (1878–1942), українського адвоката, діяча УРП, голови повітового союзу «Каменярі» в Коломиї.

14 КВІТНЯ

90 років від дня народження **Павла Пундія,** лікаря, дослідника історії української медицини, уродженця м. Косів, який проживає в діаспорі.

60 років від дня народження **Ганни Кушнірук** (1942–1992), української співачки, педагога, уродженки с. Сороки Гвіздецького району.

15 КВІТНЯ

Воскресіння Христове. Великдень.

75 років від дня народження **Богдана П'ятничка,** кандидата філологічних наук, професора, викладача іноземних мов, з 1990 р. – голови ТУМ ім. Т. Шевченка «Просвіта» в Івано-Франківському інституті нафти і газу.

16 КВІТНЯ

380 років з часу **створення Києво-Могилянської академії,** першої вищої школи, визначного освітньо-культурного центру в Україні.

120 років від дня народження **Осипа Залеського** (1892–1984), композитора, педагога, директора філії Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка у Станиславові (1921–1933).

90 років від дня народження **Михайла Ласійчука** (1922–1997), краєзнавця, організатора культурно-мистецького життя та аматорського театру в рідному селі Нижній Вербіж Коломийського району, автора книги «Нижній Вербіж».

18 КВІТНЯ

Міжнародний день пам'яток і визначних місць. День пам'яток історії та культури.

19 КВІТНЯ

100 років від дня народження **Оксани Кічури-Кубранович** (1912–1969), художниці й музикантки, дочки репресованого письменника Мелетія Кічури.

70 років від дня народження **Василя Слезінського** (1942–2007), краєзнавця, педагога, письменника, лауреата премії імені Марійки Підгірянки, уродженця с. Білі Ослави Надвірнянського району.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

(Закінчення буде)